

نقد و بررسی برخی از دیدگاه های بهائیت

الهام دهقان^۱

چکیده

در تاریخ تفکر بشر، بر وجود امری مقدس و ماورایی در جهان خلقت تحت عنوان "خدا" تأکید شده است. عقل و فطرت و اعتراف عینی و التزام عملی آدمیان به خالق مقدس، موجد این نکته می باشد. اندیشه خانمان سوز مرگ، رنجش از ظلم و ستم و مسائلی از این دست که راه حل خود را در علم و ذهن مخلوق نمی یابد، وجود دین را امری قطعی و ضروری کرده است، اما منظور از دین، دینی اصیل است که از طرف خدا برای هدایت بشر نازل شده است، نه دین غیر اصیل که مخلوق اوهام و ساخته سیاستهای هوا پرستانه و استعماری است. فرقه ضاله بهائیت، یک فرقه جدید ساختگی است که توسط استعمار برای نفوذ و سلطه، اختلاف افکنی و تشویش در فرهنگ حاکم بین مسلمانان است. امروزه فرقه استعماری بهائیت، در گستره جهانی، فعالیت خود بر ضد ایران، اسلام و تشیع را به گونه ای چشم گیر فزونی بخشید و در عمل به یکی از بازوهای کارایی نظام سلطه جهانی تبدیل شده است، بنابراین از وظایف مهم مسلمانان خصوصاً شیعیان، شناخت صحیح این فرقه ضاله و راه های مبارزه با آن است. این مقاله با استفاده از منابع کتابخانه ای و باشیوه توصیفی - تحلیلی به بررسی تعاریف لغوی و اصطلاحی؛ بهائیت، بابیه، فرقه و ضاله هم چنین به بررسی اجمالی فرقه بهائیت، دیدگاه این فرقه پیرامون خاتمیت و معاد و پاسخ به شبهه ی آنان درباره برزخ و وقایع آن پرداخته است. هدف از این تحقیق، بررسی دلایل و مستندات رد این فرقه و هم چنین پاسخ به شبهات ایشان در این زمینه.

واژگان کلیدی: بابیه، بهائیت، فرقه، ضاله، مذهب

^۱. طلبه سطح دو، مدرسه علمیه معصومیه (B)، alhamdhqan54@gmail.com.

مقدمه

بهائیت یکی از فرقه های ضاله مستحدثه در قرون اخیر است که توسط میرزا حسینعلی نوری معروف به بهاءالله پدید آمد. این فرقه پرورش یافته فرقه بابیت است و با استفاده از جایگاه بابیت و نفوذ استعمار توانست مبانی خود را به صورت علنی منتشر سازد. بهائی گری به عنوان یک حرکتی علیه سنت های دینی و اجتماعی حاکم بر جامعه به حیات خود ادامه داد.

این جنبش در کنار حکومت های استعماری و در مقابل فرهنگ اصیل ملی اسلامی قرار گرفت و به عنوان ابزار استعمارگران به کار رفت. این فرقه ضاله دارای احکام و قوانینی است که در بسیاری از موارد جعلی و بدون هیچ گونه منطق علمی و پیشینه تاریخی می باشد.

از جمله کتاب هایی که به تبیین و بررسی بهائیت پرداخته اند کتاب "محاکمه و بررسی باب و بها در عقاید و احکام و آداب و تاریخ" تالیف علامه حسن مصطفوی که ایشان کتاب خود را با دیدگاهی نقادانه در قالب اصول ده گانه نگاشته است و عقاید باب و بهاء را نقد می کند.

کتاب "تحقیق در تاریخ و عقاید شیخی گری بابی گری و بهائی گری و کسروی گرایی" تالیف آقای یوسف فضایی که عمدتاً با رویکردی توصیفی به موضوع نگریسته است.

کتاب کشف الحیل اثر عبدالحسین آیتی که خود ۱۸ سال در جمع دپ بهائیان زیسته است و پس از خروج از این فرقه تجربه های خود را به خط تحریر درآورده است و به نقد بهائیت پرداخته است.

پایان نامه آقای ناصر علیخانی با موضوع "نقد رویکرد بابیان و بهائیان به معاد از منظر قرآن" می باشد.

فرقه بهائیت از جمله مسلک های بشری بی بنیاد است که فاقد اصول معیارها و ملاک های دینی قوی و مستند می باشد عقاید و اصول فکری آن نه تنها فاقد شالوده مستحکم ادیان آسمانی است، بلکه از لحاظ اصول و معیارهای اولیه شکل گیری و منابع مستند، کاملاً ضعیف و غیرعلمی است؛ از این رو به هیچ وجه توان اقناع افراد آگاه و تیزبین را ندارد و تنها صاحبان و متولیان آن با استفاده از ابزارها و شگردهای سیاسی تبلیغاتی اجتماعی اقتصادی و ... سعی می کنند، افراد ساده و کم اطلاع را فریب داده و جذب نمایند با توجه به این تفاسیر به این ضرورت می رسیم که پیرامون این فرقه ضاله، عقاید و اندیشه های آنها تحقیقی ارائه گردد.

با توجه به فعالیت گسترده و تبلیغاتی، اقتصادی فرقه گمراه بهائیت و شبهه افکنی‌های آشکار نهان خود برای درهم شکستن مرزهای اعتقادی و باورهای ریشه‌دار بر هر فرد لازم است با شناخت این فرقه ضاله و اهداف شوم آن مانع از رسیدن آن به اغراض شیطانی خود باشد.

در بررسی و نقد این فرقه با سوالاتی مواجه می‌شویم از جمله:

۱- دیدگاه بهائیت پیرامون خاتمیت

۲- راز خاتمیّت.

۳- دیدگاه بهائیت پیرامون معاد .

۴-نظام آفرینش در آستانه قیامت.

مفاهیم

الف – مفهوم بهائیت

منصوب به بهاء پیروان آیین بهاء. (معین، فرهنگ فارسی معین، صفحه ۴۷۵).
- بهائیت در اصطلاح فرقه‌ای منشعب از آیین بابی، که خود برخاسته از مکتب شیخی است. این مکتب تفسیری فلسفی، عرفانی و باطنی از تشیع است؛ بنابراین بهائیت را -به رغم منابع بهایی- نمی‌توان دین مستقلی خواند. (حداد عادل، دانشنامه جهان اسلامی، ص ۷۳۳).

ب- مفهوم بابیه

-باب در لغت به معنای در و دروازه (معین، فرهنگ فارسی معین، ص ۳۵۸)
بابیه در در اصطلاح فرقه مذهبی پیروان سید علی محمد باب. این فرقه پس از تاسیس فرقه بهائیت (پیروان میرزا حسین علی نوری) عملاً از میان رفت و بقایای آن به فرقه ازلیه (پیروان میرزا یحیی نوری صبح ازل) پیوستند.

ج) مفهوم فرقه

- فرقه در لغت به گروهی از مردم گفته می‌شود (خرمشاهی، دانشنامه قرآن و قرآن پژوهی، ص ۱۵۵۸).

- فرقه به معنای جدا شدن و در اصطلاح فرقه شناسی به گروهی از عقاید کلامی خاص اطلاق می‌شود این اصطلاح در طول تاریخ از ضابطه خاصی پیروی نکرده به طیف‌های گوناگون اطلاق می‌شود.

د) مفهوم ضاله

ضاله -ص- [ع] "ضاله" (ل) مونث ضال، گم شده، گم گشته. (عمید، فرهنگ فارسی عمید، ص ۸۳۳).

ضاله. [ع. ضاله] (ا-فا-ص). ۱۰- مونث ضال (ه م) (معین، فرهنگ فارسی معین، ۱۵۱۱-۱۵۱۰)

ه) مذهب

- مذهب در لغت به معنای دین و آیین و نیز طریقه‌ها و روش‌ها می‌باشد (معین، فرهنگ فارسی معین، ص ۲۷۱۳).

نقد و بررسی برخی عقاید بهائیت

با آغاز خلقت انسان خداوند متعال انبیاء را برای هدایت بشر به سوی خاکیان در بند هواها و تعلقات مادی گسیل داشت تا در پرتو هدایت هادیان الهی، آدمی را سدره نشین کوی جانان کنند. سیر هدفدار تکامل بشر به دست توانمند معلمان حقیقی انسانیت با بعثت بیش از صد و بیست هزار فرستاده به جایی رسید که خداوند مهر اتمام نبوت و رسالت را بر پرونده فرستادگان خود زد و اسلام را به عنوان شریعت آسمانی جاویدان ثبت کرد.

اسلام کامل ترین و آخرین دین الهی و پیامبر آن آخرین رسول الهی است که بعد از او پیامبر دیگری نخواهد آمد.

همه مسلمانان بر ختم نبوت اتفاق نظر دارند و بر اساس مستندات فراوان قرآنی و روایی همواره ختم نبوت را امری واقع شده تلقی نموده اند و هیچ گاه اندیشه ظهور پیغمبر دیگری بر خاطر مسلمانان راستین نگذشته و انکار خاتمیت رسول اکرم () را همانند انکار یگانگی خدا و یا انکار قیامت دانسته اند. اگر تلاشی و کوششی در میان اندیشوران اسلامی در مورد خاتمیت صورت گرفته تنها برای پی بردن به عمق این اندیشه و کشف راز ختم نبوت بوده است که در این تحقیق نظری کوتاه بدان داریم. (مطهری، مجموعه آثار، ج ۳، ص ۱۵۳).

دیدگاه بهائیت پیرامون خاتمیت

خداوند متعال در قرآن مجید خاتمیت نبی مکرم اسلام () را با صراحت اعلام داشته "مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا؛ محمد (ص) پدر یکی از مردان شما نیست لکن او رسول خدا و خاتم انبیاء است" (احزاب، آیه ۴۰).

هم چنین در صدها روایت نیز خاتمیت پیامبر اسلام (ص) مورد تصریح و تأکید قرار گرفته که از جمله آنها حدیث منزلت است که شیعه و سنی بتواتر، آن را از پیامبر اکرم () نقل کرده اند به طوری که جای هیچ شک و شبهه ای در صدور مضمون آن، باقی نمی ماند و آن این است:

لها" (کَهِف، آیه ۷) اما همه ی این زینت ها با یک تکان شدید در هم می ریزند، "وَإِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا" (واقعه، آیه ۵)

هر چه را در خود دفن می کند به هنگام قیامت پس داده و بیرون می اندازد.

زمین در آن روز شکافته می شود و انسان ها از درون آن بیرون می ریزند، "يَوْمَ تَشَقُّ الْأَرْضُ" (ق، آیه ۴۴) همان گونه که در دنیا زمین شکافته و گیاهان و دانه ها از درون آن سر در می آورند در قیامت نیز انسان ها از خاک سر برآورده و شتابان به سوی دادگاه الهی حاضر خواهند شد و خلاصه در قیامت زمین غیر از این زمین امروز است و تغییراتی کلی و اساسی در آن رخ می دهد.

کوه ها

قرآن درباره وضع کوهها در آستانه قیامت می فرماید آنها در اثر زلزله ی شدید از جا کنده شده، "وَإِذَا الْجِبَالُ نَسْفَتْ" (مرسلات، آیه ۱۰) و حرکت می کنند "وَسِيرَتِ الْجِبَالُ" (نبأ، آیه ۲۰) و با شدت به هم خورده و قطعه قطعه می شوند. "فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً" (الحاقه، آیه ۱۶) و سپس آن قطعات چنان بهم می خورند که همچون گردهای پراکنده در می آیند. "فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبِتًا" (واقعه، آیه ۶) و آن گاه از شن و ماسه نرم تر می شوند و به صورت پشم زده شده در می آیند. «وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ» (معارج، آیه ۹). و خلاصه آن عظمت و سنگینی و بزرگی چنان میشود که گویی اصلاً کوهی نبوده و به صورت سراب در می آیند. "فَكَانَتْ سَرَابًا" (نبأ، آیه ۲۰).

اکنون که دگرگونی های زمین آسمان کرات آسمانی خورشید، ماه و کوه ها را بیان نمودیم، کمی بنگریم به حال خودمان که در آن روز بر سر ما چه خواهد آمد؟ و ما را در چه حالی و با چه کسانی احضار می کنند؟ چه خواهیم کرد و چه خواهیم گفت؟ و آیا در آن روز تکیه گاه و فریادرسی خواهیم داشت؟ بنابراین؛ با توجه به نمونه ای از عقاید بابیه و بهاییه و هم چنین دقت در آیاتی که در قرآن در رابطه با ویژگی های قیامت در قرآن آمده بود متوجه می شویم که دیدگاه بهائیت چقدر متفاوت با قرآن و اسلام است و هیچ تناسبی بین آیات قرآن و ادعای بهائیت وجود ندارد.

نتیجه گیری

پژوهش روبه رو با بررسی مسئله بهائیت به عنوان یکی از فرقه های ضاله و استعماری است. به دنبال نقد و بررسی برخی عقاید این فرقه می باشد.

فرقه ی بهائیت از جمله فرقه های مذهبی است که توسط استعمارگران در جهت ایجاد انحراف در اندیشه های اصیل اسلامی به عنوان یک جنبش اجتماعی در قرن سیزدهم هجری پا به عرصه وجود گذاشت. و به عنوان حرکتی علیه سنتهای دینی و اجتماعی حاکم بر اندوه به حیات خود ادامه داد.

بنیان گذار این فرقه ضاله «میرزا حسینعلی نوری است. وی در سال ۱۲۳۳ق در تهران به نیا آمد. پدرش میرزا عباس نوری معروف به میرزا بزرگ از منشیان و حسابداران زمان محمد شاه قاجار بود.

میرزا حسینعلی نوری بعد از تحصیلات مقدماتی همچون پدرش به خدمت دیوان درآمد و چون شوهر خواهرش هم منشی کنسول روس بود، با سازوکارهای ایجاد ارتباط با سفارت خانه ها هم آشنایی پیدا کرد.

بعد از اعدام، باب عموم بابیه میرزا یحیی صبح ازل را به عنوان جانشین باب پذیرفتند ولی چون در آن زمان یحیی بیش از نوزده سال، نداشت میرزا حسینعلی «بهاء الله» با زیرکی و نگردهای فریبکارانه زمام کارها را در دست گرفت. سرانجام میرزا حسینعلی در عکا به صورت علنی و کامل دست از ادعای نایب بودن برداشت و رسماً خود را پیامبر نامید و فرقه ابهائیت را بنیان گذاشت که فوراً از جانب دولت روسیه به رسمیت شناخته شد و هر گونه امکانات را دریافت نمود. این دولت

در نخستین اقدام مرزهای خود را به روی بهائیان گشود و اولین معبد این فرقه را با نام مشرق الاذکار در شهر عشق آباد ایجاد کرد.

دوره پهلوی به ویژه پهلوی دوم به علت فراهم شدن زمینه های حضور بهائیان در صحنه های اجتماعی و به خصوص، سیاسی شاهد حضور گسترده و فعال آنان در جایگاه های اصلی کشور، هستیم. از جمله این عناصر بهائی تیمسار ایادی، ارتشبد غلامرضا ازهاری سپهبداسدالله صنیعی و پرویز ثابتی می باشند

بهائیان برای این که خود را یک دین دارای پیامبر و شریعت جلوه دهند و همچنین برای منحرف کردن اذهان پیروان خود به توجیهات سست و برداشتهایی بر خلاف ظاهر آیات پرداخته اند که با تدبر و تعمق در قرآن و ادله های روایی روشن میشود حضرت محمد (ﷺ) آخرین پیامبران است و بعد از او پیامبری نخواهد آمد. همچنین دیدگاه این فرقه قاله در مورد معاد نیز با اسلام بسیار متفاوت است تا آنجا که بین آیات قرآن کریم و ادعای بهانیت هیچ تناسبی وجود ندارد.

بنابراین بهائیت یک مسلک بشری بی بنیاد و فاقد اصول معیارها و ملاکهای دینی قوی و مستند میباشد و عقاید آن رد و باطل است.

فهرست منابع

* قرآن کریم، حسین انصاری

- ۱- ابن بابویه، احمد بن علی، **الخصال** (ترجمه علی اکبر غفاری)، قم، جامعه مدرسین چاپ اول، ۱۳۶۲ ش
- ۲- سبجانی، جعفر، **خاتمیت از دیدگاه عقل و قرآن** (ترجمه، رضا استادی) انتشارات دارالکتب الاسلامیه.
- ۳- سبجانی تبریزی، جعفر، **معاد شناسی**، قم، انتشارات دارالفکر، ۱۳۸۶ ه ش.
- ۴- طبرسی، احمد ابن علی، **احتجاج** (مترجم، بهزاد جعفری)، تهران، ناشر، دارالکتب اسلامیه، چاپ اول، ۱۳۸۱ ه ش.
- ۵- عمید، حسن، **فرهنگ فارسی عمید**، تهران، انتشارات سپهر، چاپ سی ام، ۱۳۸۳.
- ۶- عاملی، شیخ حر، **وسائل الشیعه**، بیروت، انتشارات آل البيت لاحیاء التراث.
- ۷- فلاحی، حمید، فاطمی، مهدی، **دیدار با تاریکی، نقد و بررسی عقاید، احکام و تعلیم فرقه ضاله بهائیت**، تهران، انتشارات عابد، ۱۳۹۰ ه ش.
- ۸- قرشی، علی اکبر، **قاموس قرآن**، تهران، دارالکتب اسلامیه، چاپ دهم، ۱۳۵۲ ه ش.
- ۹- مجلسی، محمد باقر، **بحار الانوار لدر الاخبار**، بیروت الوفاء، ۱۴۲۹ ه ق.
- ۱۰- مصطفوی، حسن، **محاكمه و بررسی باب و بها در عقاید و احکام آداب و تاریخ**، بی جا، مرکز نشر آثار علامه مصطفوی، چاپ چهارم، ۱۳۸۶ ش.

- ۱۱- مطهری، مرتضی، مجموعه آثار، قم، انتشارات صدرا، چاپ هفتم، ۱۳۸۷ ه. ش.
- ۱۲- معین، محمد، فرهنگ فارسی معین، تهران، انتشارات دیبا، چاپ دوم، ۱۳۸۶ ه. ش.
- ۱۳- موسوی، عبدالکریم، جمال ابهی، بی جا، انتشارات جهان، ۱۳۴۸ ه. ش.
- ۱۴- نوری، حسینعلی، ایقان، بی جا، مصر، ۱۳۵۲ ه. ق.